

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR
2025- 2026

1. DATE DESPRE PROGRAM

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE MEDICINA SI FARMACIE DIN CRAIOVA
1.2 Facultatea	ASISTENȚĂ MEDICALĂ
1.3 Departamentul	
1.4 Domeniul de studii	SĂNĂTATE
1.5 Ciclu de studii ¹	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	ASISTENȚĂ MEDICALĂ GENERALĂ

2. DATE DESPRE DISCIPLINĂ

2.1 Denumirea disciplinei	Îngrijiri calificate în Endocrinologie; Îngrijiri calificate în Diabet zaharat, boli de nutriție și metabolice						
2.2. Codul disciplinei	AM4109						
2.3 Titularul activităților de curs	Conf. Univ. Dr. Dr. Popescu Mihaela; Prof. Univ. Dr. Ionela Mihaela Vladu						
2.4 Titularul activităților de seminar	Conf. Univ. dr. Popescu Mihaela, Asist. Univ dr. Cioroianu Andreea Ramona Sef lucrari. Univ. dr. Mitrea Adina						
2.5. Gradul didactic	Prof.univ. dr. Conf. univ., dr. Sef lucrări universitar dr., Asistent univ. dr.						
2.6. Încadrarea (norma de bază/asociat)	Asociat						
2.7. Anul de studiu	IV	2.8. Semestrul	I	2.9. Tipul disciplinei (conținut) ²⁾	DS	2.10. Regimul disciplinei (obligativitate) ³⁾	DOB

3. TIMPUL TOTAL ESTIMAT (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 din care: curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 din care: curs	28	3.6 seminar/laborator	28
3.7 Examinări	4				
3.8 Total ore studiu individual	90				
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					5
Alte activități...consultații, cercuri studentesti					5
3.9 Total ore pe semestru (1 credit=30 ore)	150				
3.10 Numărul de credite	5				

4. PRECONDIȚII (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. CONDIȚII (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	-
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. COMPETENȚELE SPECIFICE ACUMULATE^{6,7)}

COMPETENȚE PROFESIONALE	- să stabilească nevoile de asistență medicală și să furnizeze servicii medicale de sănătate, de natură preventivă, curativă și de recuperare; - să monitorizeze starea generală a pacienților din punct de vedere anatomo-funcțional - să elaboreze corect planul de nursing pentru pacienți; - să contribuie la protejarea și ameliorarea sănătății populației; - să elaboreze programe și să desfășoare activități de educație pentru sănătate; - să faciliteze acțiuni pentru protejarea sănătății în grupuri considerate cu risc; - să desfășoare activități de cercetare în domeniul serviciilor generale de sănătate; - să întocmească rapoarte scrise referitoare la activitatea specifică desfășurată; - să colaboreze eficient în echipe multidisciplinare - să cunoască și respecte regulile de etică și deontologie medical
--------------------------------	--

COMPETENȚE TRANSVERSALE	C6. Autonomie și responsabilitate; C7. Interacțiune socială; C8. Dezvoltare personală și profesională
--------------------------------	---

7. OBIECTIVELE DISCIPLINEI (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	▪ să comunice cu pacientul într-un mod adecvat ▪ să își exprime empatia pentru pacient ▪ să obțină de la bolnav informațiile necesare pentru stabilirea planului de îngrijire ▪ să se integreze într-un colectiv pentru a participa la activități specifice bolnavului cu boli endocrine ▪ să își însușească un comportament etic și deontologic adecvat profesiei ▪ să își dezvolte capacitatea de a aplica, rezolva, construi, elabora noțiuni și concept
7.2 Obiectivele specifice	▪ să analizeze și sintetizeze informațiile pe care le-a primit referitoare la boala pacientului ▪ să evalueze nivelul de cunoaștere și să aprecieze necesitatea cooperării cu persoane cu mai multă experiență ▪ să își însușească o serie de deprinderi și priceperi necesare exercitări profesiei de asistent medical ▪ să își însușească și consolideze tehnicile de examinare a omului bolnav și sănătos aferente cursului ▪ să stabilească o strategie de nursing diferențiată ▪ să fie capabil să integreze cunoștințele de la celelalte discipline
7.3 Rezultatele învățării	▪ Cunoștințe Studentul/absolventul recunoaște, identifică, descrie și sumarizează tehnicile și metodele procesului de îngrijiri calificate în endocrinologie și diabet zaharat, boli de nutriție și metabolice. ▪ Aptitudini Studentul/absolventul demonstrează abilități de aplicare a tehnicilor și metodelor de dezvoltare, proiectare și implementare a procesului de îngrijire în domeniul endocrinologiei și diabetului zaharat, bolilor de nutriție și metabolice). ▪ Responsabilitate și autonomie Studentul/absolventul gestionează adecvat procesul de îngrijire cu asumarea responsabilității privind planificarea, organizarea, evaluarea și furnizarea serviciilor medicale precum și a tuturor actelor și tehnicilor practicate în domeniul endocrinologiei, diabetului zaharat, bolilor de nutriție și metabolice.

8. CONȚINUTURI

8.1 Curs (unități de conținut)	Nr. ore
I. OBIECTUL ȘI EVOLUȚIA ENDOCRINOLOGIEI NOȚIUNILE FUNDAMENTALE ALE ENDOCRINOLOGIEI. Organizarea generală a sistemului endocrin (glandele endocrine, hormonii, receptorii hormonal); Conceptul de neuroendocrinologie (neurosecreția și neurohormonii: mecanismele de acțiune și de reglare ale sistemului neuroendocrin); Controlul genetic al funcției endocrine; Cronobiologia secrețiilor hormonale; Sistemul neuroendocrin difuz; Autoimunitatea și sistemul endocrin ; HIPOTALAMUSUL. Morfologia hipotalamusului. Fiziologia hipotalamusului. Patologia hipotalamusului: Sindromul secțiunii tijei hipofizare (de hipofiză izolată); Diabetul insipid; Galactoreea/Îngrijiri calificate în patologia hipotalamusului	2
II. HIPOTALAMUSUL. Hipogonadismul hipogonadotrop; Anorexia nervoasă; Amenoreea hipotalamică; Pubertatea normala si patologica HIPOFIZA. Morfologia hipofizei. Fiziologia hipofizei: - efectele fiziologice ale hormonilor adenohipofizari. Patologia adenohipofizei: Tumorile hipofizare; Sindroamele adenohipofizare hiperfuncționale: Prolactinomul, Adenomul somatotrop: acromegalia și gigantismul, Adenomul corticotrop, Adenomul tireotrop, Adenomul gonadotrop/ Îngrijiri calificate în patologia hipotalamo-hipofizară	2
III. HIPOFIZA. Morfologia hipofizei. Fiziologia hipofizei: - efectele fiziologice ale hormonilor adenohipofizari. Patologia adenohipofizei: Tumorile hipofizare; Sindroamele adenohipofizare hiperfuncționale: Prolactinomul, Adenomul somatotrop: acromegalia și gigantismul, Adenomul corticotrop, Adenomul tireotrop, Adenomul gonadotrop HIPOFIZA. Sindroamele adenohipofizare hipofuncționale: Nanismul hipofizar, Insuficiența hipofizară a adultului - Coma hipofizară/ Îngrijiri calificate în patologia hipofizară	2

IV. TIROIDA. Morfologia glandei tiroide. Fiziologia glandei tiroide: Etapele biosintezei hormonilor tiroidieni, Efectele fiziologice ale hormonilor tiroidieni, Metabolizarea hormonilor tiroidieni, Reglarea funcțiilor tiroidiene, Patologia glandei tiroide, Distrofia endemică tireopată TIROIDA. Hipertiroidismul. Hipotiroidismul TIROIDA. Tiroiditele. Tumorile tiroidiene(cancerul tiroidian)/ / Îngrijiri calificate în patologia tiroidiană	2
V. GLANDELE PARATIROIDE. Morfologia glandelor paratiroide. Fiziologia glandelor paratiroide - Efectele fiziologice ale PTH (directe și indirecte). Patologia glandelor paratiroide: Hiperparatiroidismul, Hipoparatiroidismul OSTEOPOROZA. Factorii corelați cu accelerarea turnover-ului osos. Clasificare etiopatogenică. Algoritm diagnostic. Tratament/ Îngrijiri calificate în patologia paratiroidiană	2
VI. GLANDELE CORTICOSUPRARENALE. Morfologia glandelor corticosuprenale. Fiziologia glandelor corticosuprenale. Patologia glandelor corticosuprenale: Insuficiența corticosuprenală cronică primară; Insuficiența corticosuprenală acută. Hiperfuncția corticosuprenală -Hiperkortizolismul. Hiperaldosteronismul primar. Hiperplazia adrenală congenital . GLANDELE MEDULOSUPRARENALE. Morfologia glandelor medulosuprenale. Fiziologia glandelor medulosuprenale. Patologia glandelor medulosuprenale - Feocromocitomul/ Îngrijiri calificate în patologia corticosuprenalei	2
VII. GONADELE. Dezvoltarea sexuală OVARUL. Morfologia ovarului. Fiziologia ovarului: Etapele biosintezei hormonilor ovarieni; Efectele fiziologice ale hormonilor ovarieni. Patologia ovarului: Sindromul Turner; Sindromul insuficienței ovariene premature; Infertilitatea feminină de cauză endocrină; Menopauza TESTICULUL. Morfologia testiculului. Fiziologia testiculului. Patologia testiculului: Sindromul Klinefelter; Rezistența la androgeni; Hermafroditismul adevărat, disgeneziile testiculare; - Criptorhidia; Ginecomastia; Infertilitatea masculină de cauză endocrină/ Îngrijiri calificate în patologia gonadică	2
VIII. Introducere în patologia nutrițional-metabolică: criterii de diagnostic, evaluarea pacientului cu patologie metabolică.	2
IX. Terapia medical-nutrițională în diabetul zaharat	2
X. Terapia medical-nutrițională în obezitate	2
XI. Terapia medical-nutrițională în dislipidemii. Terapia medical-nutrițională în hiperuricemie și gută.	2
XII. Îngrijirea pacientului cu obezitate. Îngrijirea pacientului cu diabet zaharat în tratament cu medicație antidiabetică orală.	2
XIII. Îngrijirea pacientului cu diabet zaharat insulinoțratat	2
XIV. Îngrijirea pacientului cu dislipidemie. Îngrijirea pacientului cu hiperuricemie și gută	2
BIBLIOGRAFIE 1. Melmed S., Polonski K., Larsen R.P. ,Kronenberg H., Williams Textbook of Endocrinology, 15th Edition, W.B.Saunders, Philadelphia, (2024). 2. Endocrinologie-Curs (2021) sub redacția Mihaela Popescu, Corina Lichiardopol, Editura Medicală Universitară, Craiova 3. Endocrinologie Clinica, sub redactia Cristina Preda, Dumitru D. Branisteanu, Maria Christina Ungureanu, Letitia Leustean, Anul publicarii: 2021, Editura "Gr. T. Popa", Iasi, ISBN: 978- 606-544-577-746-6 4. Greenspan's Basic and Clinical Endocrinology (2017) David G. Gardner, Dolores M. Shoback 5. Lucreția Titirică (2020), Urgențele medico-chirurgicale, Editura Medicală, ISBN: 9733905666 6. Tratat de Diabet, Nutritie și Boli Metabolice, sub redacția Bogdan Timar. Editura "Victor Babeș", Timișoara, 2026, p. 276 – 642; 894 – 919; 1076 – 1345. 7. Diabet, Boli de Nutriție și Metabolism (2021) sub redacția Mihaela Dincă, Editura Medicală Universitară, Craiova	
8.2 Lucrări practice (subiecte/teme)	
Prezentarea foii de observație clinică tip endocrinologie: particularități. Tehnici de investigație diagnostică a sistemului neuro-secretor hipotalamic: efectuare și interpretare (proba restricției hidrice, testul la ADH). Prezentare de cazuri clinice (diabet insipid, amenoree secundară, etc.)/ Îngrijiri calificate în patologia hipotalamusului	2
Patologia adenohipofizei. Tehnici de investigație (pregatirea bolnavului pentru investigațiile imagistice). Prezentare de cazuri: acromegalie, galactoree, alte tumori hipofizare, nanism hipofizar. Teste dinamice (testul la hipoglicemia insulinică) /Îngrijiri calificate în patologia hipotalamo-hipofizară	2
Patologia tiroidei. Tehnici de investigație (pregatirea bolnavului pentru scintigrama tiroidiană, ecografie, probe de explorare dinamică). Prezentare de cazuri clinice. : hipertiroidism, : hipotiroidism, tiroidite, neoplazii tiroidiene/ Îngrijiri calificate în patologia tiroidiană	2
Patologia paratiroidelor: aspecte clinice în tetanie. Interpretarea DXA. Prezentare de cazuri clinice (hipoparatiroidism și hiperparatiroidism primar)/ Îngrijiri calificate în patologia paratiroidiană	2
Patologia corticosuprenalei. Insuficiența corticosuprenală cronică (prezentare de cazuri). boala și Sindromul Cushing. Teste dinamice/ Îngrijiri calificate în patologia corticosuprenalei	2
Patologia ovariană. Tehnici de investigație (testul la clomiphen, la gonadolibarina). Prezentare de cazuri: Sindrom Turner, sindroame de virilizare, amenoree secundară, infertilitate feminină/ Îngrijiri calificate în patologia ovariană	2

Patologie testiculară. Prezentare de cazuri clinice: Sindrom Klinefelter, hipogonadism hipogonadotrop, ginecomastie, infertilitate de cauză endocrină/ Îngrijiri calificate în patologia testiculară	2
Prezentarea foii de observație clinică: particularități în patologia medical-nutrițională – prezentare de caz	2
Elaborarea unei diete pentru pacientul cu diabet zaharat – prezentare de caz	2
Elaborarea unei diete pentru pacientul cu obezitate și dislipidemie – prezentare de caz	2
Elaborarea unei diete pentru pacienții cu complicații ale diabetului zaharat (boală cardiovasculară, boala cronică de rinichi) – prezentări de caz	2
Elaborarea planului de îngrijiri pentru pacientul cu diabet zaharat în stadiul de complicații cronice – prezentare de caz	2
Tratamentul cu insulină: indicații, preparate, tehnică de administrare, depozitare	2
Elaborarea planului de îngrijiri pentru pacientul cu diabet zaharat insulinotratat – prezentări de caz	2
BIBLIOGRAFIE 1. Melmed S., Polonski K., Larsen R.P., Kronenberg H., Williams Textbook of Endocrinology, 15th Edition, W.B.Saunders, Philadelphia, (2024). 2. Endocrinologie-Curs (2021) sub redacția Mihaela Popescu, Corina Lichiardopol, Editura Medicală Universitară, Craiova 3. Endocrinologie Clinica, sub redacția Cristina Preda, Dumitru D. Branisteanu, Maria Christina Ungureanu, Letitia Leustean, Anul publicării: 2021, Editura “Gr. T. Popa”, Iasi, ISBN: 978- 606-544-577-746-6 4. Greenspan's Basic and Clinical Endocrinology (2017) David G. Gardner, Dolores M. Shoback 5. Lucreția Titirică (2020), Urgențele medico-chirurgicale, Editura Medicală, ISBN: 9733905666 6. Tratat de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice, sub redacția Bogdan Timar. Editura ”Victor Babeș”, Timișoara, 2026, p. 276 – 642; 894 – 919; 1076 – 1345. 7. Diabet, Boli de Nutriție și Metabolism (2021) sub redacția Mihaela Dincă, Editura Medicală Universitară, Craiova	

9. COROBORAREA CONȚINUTURILOR DISCIPLINEI CU AȘTEPTĂRILE REPREZENTANȚILOR COMUNITĂȚII EPISTEMICE, ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE ȘI ANGAJATORI REPREZENTATIVI DIN DOMENIUL AFERENT PROGRAMULUI

- Disciplina de Îngrijiri calificate în Endocrinologie; Îngrijiri calificate în Diabet zaharat, boli de nutriție și metabolice este o disciplină fundamentală, obligatorie pentru ca un student să devină asistent medical. - Cunoștințele, deprinderile practice și atitudinile învățate la această disciplină ofera premisele abordării complexe a actului medical

10. REPERE METODOLOGICE

Forme de activitate	Tehnici de predare / învățare, materiale, resurse: expunere, curs interactiv, lucru în grup, învățare prin probleme/proiecte etc.
Curs	Se folosesc următoarele metode combinate: prelegere, conversație euristică, dezbateră, problematizarea
Lucrări practice	Se folosesc următoarele metode combinate: aplicații practice, problematizarea, conversație euristică
Studiu individual	

În cazul apariției unor situații speciale (stări de alertă, stări de urgență, alte tipuri de situații care limitează prezența fizică a persoanelor) activitatea se poate desfășura și online folosind platforme informatice agreeate de către facultate/universitate. Procesul de educație online va fi adaptat corespunzător pentru a asigura îndeplinirea tuturor obiectivelor prevăzute în fișa disciplinei.

11. PROGRAM DE RECUPERARE					
Recuperări absențe	Nr. absențe care se pot recupera	Locul desfășurării	Perioada	Responsabil	Programarea temelor
	3	Sediul Disciplinei	Ultimele două săptămâni	Asistent de grupă	Conform orarului de la disciplină
Program de consultații/ cerc științific studențesc	Săptămânal / Săptămânal 2 ore	Sediul Disciplinei	Ultimele două săptămâni	Titular/asociat disciplină	Conform orarului de la disciplină
Program pentru studenții slab pregătiți	8 ore/ semestru	Sediul Disciplinei	Ultimele două săptămâni	Titular/asociat disciplină	Conform orarului de la disciplină

12. EVALUARE				
Forma de activitate	Evaluare			Procent din nota finală
	Formativă	Periodică	Sumativă	
Curs	X			10%
Lucrări practice	X	Pe parcursul stagiilor(scris/grile/online)		10%
Examen			Verificare(scris/grile/online)	80%
Verificările periodice	X			
Prezența la curs				
13. PROGRAME DE ORIENTARE SI CONSILIERE PROFESIONALĂ				
Programe de orientare și consiliere profesională (2 ore/lună)				
Programare ore		Locul desfășurării		Responsabil
Ultima vineri a fiecărei luni, 12.00-14.00		Clinica de Endocrinologie		Titular disciplină

Șefi de departament,
Prof. Univ. Dr. CRISTIN VERE
Conf. Univ. Dr. KAMAL KAMAL
CONSTANTIN

Coordonator program de studii,
Prof. Univ. Dr. ALBULESCU
DANA MARIA

Responsabili disciplină,
Conf. Univ. Dr. MIHAELA
POPESCU
Prof. Univ. Dr. IONELA
MIHAELA VLADU

Notă:

- 1) Ciclul de studii - se alege una din variantele: L (licență)/ M (master)/ D (doctorat).
- 2) Tip (conținut) - se alege una din variantele:
 - pentru nivelul de licență: DF (disciplină fundamentală)/ DD (disciplină din domeniu)/ DS (disciplină de specialitate)/ DC (disciplină complementară);
 - pentru nivelul de master: DA (disciplină de aprofundare)/ DS (disciplină de sinteză)/ DCA (disciplină de cunoaștere avansată).
- 3) Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DI (disciplină obligatorie)/ DO (disciplină opțională)/ DFac (disciplină facultativă).
- 4) Un credit este echivalent cu 25 – 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).
- 5) Se poate acorda o bonificație pentru prezență.
- 6) Din cele 5 competențe profesionale (cele care se trec în foaia matricolă) se aleg cele în care se încadrează disciplina.
- 7) Competențele transversale sunt în număr de 3 și se notează de la C6 - C8: C6. Autonomie și responsabilitate; C7. Interacțiune socială; C8. Dezvoltare personală și profesională